

Mode

Het schaakspel is veel veranderd sinds het begin van de vorige eeuw. De schaker heeft het bijvoorbeeld een stuk gemakkelijker bij de analyse van een partij. Door het gebruik van een computer is het een koud kunstje geworden om te berekenen of een combinatie met veel vertakkingen speelbaar is. Hierdoor is een overvloed aan theorie ontstaan. De manier waarop het moderne spel is ontstaan is echter niet alleen een gevolg van de toename van kennis. Want het schaakspel heeft, net als de kunst, een turbulente revolutie meegemaakt waardoor nieuwe inzichten sneller een kans kregen. Door deze revolutie, die mede door de omstandigheden van de tijd is ontstaan, heeft de schaaksport weer een nieuwe impuls gekregen.

Een revolutie komt niet zomaar uit de lucht vallen. Hier was het een reactie op iets wat al langer gaande was aan het begin van de twintigste eeuw. Tarrasch probeerde in die tijd de schaakwereld te helpen met een algemene leer voor het schaakspel. Deze leer had zeker goede kanten, maar ging aan zijn eigen succes ten onder. Omdat veel schakers zich wel konden vinden in de ideeën van Tarrasch, namen ze zijn adviezen iets te letterlijk, waardoor hun partijen wat clichématig gingen verlopen. Het is niet vreemd dat hier na de Eerste Wereldoorlog felle reacties op kwamen. De stroming die toen ontstond, het neo-romanticisme, liet zien dat de leer van Tarrasch niet heilig was. De schakers durfden weer dingen te proberen die eerder absurd zouden hebben geleken.

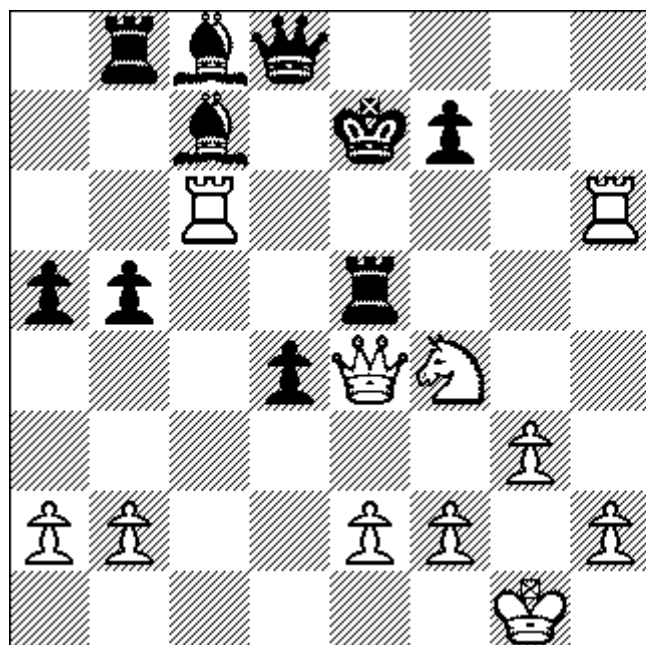
Toch betekende het neo-romanticisme niet het einde van de school van Tarrasch. Men zal altijd zien dat als de storm wat is gaan liggen er een periode komt waarin oude ideeën weer aantrekkelijk worden. Een voorbeeld hiervan is de Tarrasch-verdediging, (1.d4 d5 2.c4 e6 3.Pc3 c5) een opening die door Tarrasch werd bedacht. Hij achtte zijn uitvinding noodzakelijk, omdat het gewone Damegambiet (1.d4 d5 2.c4 e6 3.Pc3 Pf6 4.Lg5 Le7 5.e3 P8d7 6.Pf3 0-0 7.Tc1 c6 etc.) hem niet beviel. Het Damegambiet was toen tamelijk populair, omdat de Indische partij (1.d4 Pf6) toen nog onbekend was. Hij meende dat de zwarte dameloper in het Damegambiet nauwelijks in het spel komt. Om hier iets aan te doen, bedacht hij de zet 3.c5, die zwart ruimte geeft. Deze opening, die toen hij werd bedacht niet bepaald populair was, maakte een bloeiperiode door in de jaren tachtig. De twee partijen die volgen laten zien hoe deze opening zich in de loop van vijftig jaar heeft ontwikkeld.

F.Batik-Dr.Dyckhoff, correspondentiepartij, 1930.

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Pc3 c5 4.cxd5 exd5 5.Pf3 Pc6 6.g3 Pf6 7.Lg2 Le7 8.0-0 0-0 9.dxc5 d4 (Op deze gelegenheid zat zwart al steeds te wachten. Hij offert een pion, maar het witte paard komt nu slecht te staan. De zwarte stukken krijgen alle ruimte.) 10.Pa4 Lf5 11.Ph4 Le4 12.f3 Ld5 13.Pf5 Le6 14.Pxe7 Dxe7 15.Lg5 Lc4 16.Te1 h6 17.Lxf6 Dxf6 18.b3 La6 19.Dd2 Tfe8 20.Pb2 Te3 21.Tac1 Tae8 22.Lf1 Pe5 23.f4 Pg4 24.Pc4 Lxc4 25.Txc4 Dg6 26.Lg2 (De zwarte aanval is nu niet meer te stoppen. 26...Pxh2 27.Kxh2 Dxg3+ 28.Kg1 d3 29.Tc3 T8e6 (Met de dreiging Tg6.) 0-1

Kasparov-Gavrikov, 1981.

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Pf3 c5 4.cxd5 exd5 5.g3 Pc6 6.Lg2 Pf6 7.0-0 Le7 8.dxc5 Lxc5 (Wit heeft de zet Pc3 uitgesteld, dus 8...d4 zou weinig indruk maken.) 9.Lg5 0-0 10.Pc3 d4 11.Lxf6 Dxf6 12.Pd5 Dd8 13.Pd2 a6 14.Tc1 La7 15.Pc4 Tb8 16.Pf4 b5? (Wit neemt nu het heft in handen.) 17.Pd6 Dxd6 18.Txc6 Dd8 19.Dc2 Te8 20.Tc1 a5 21.Ld5 Lb6 22.Db3 Te7 23.Lf3 Te5 24.Lh5 g6 25.Lxg6 hxg6 26.Txg6+ Kf8 27.Th6 Ke7 28.T1c6 Tf5 29.Df3 Lc7 30.De4+ Te5 (Zie diagram. Wit besluit zijn aanval met nog een offer.)

31.Pg6+ fxg6 32.Th7+ Kf8 33.Dxg6 1-0